فصلنامه‌ی مطالعات توسعه‌ی اجتماعی- فرهنگی، دوره‌ی دوم، شماره‌ی۳، زمستان ۹۲، صفحات ۱۸۱-۲۱۱

خانواده و هویت ملی؛
باتأکید بر تأثیرات خانواده در شهر دوشنبه تاجیکستان درهویت ملی

علی شادمان قادی[۱]، شاه عصمت ا... شاه نظر[۲]

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰٤/۳۰ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۹/۲۵

چکیده

یکی از دغدغه‌های همه‌ی دولت‌ها وملت‌ها، حفظ هویت ملی است. دوام و بقای میراث فرهنگی، تاریخی و هم‌چنین گام نهادن در راه توسعه‌ی همه جانبه در گرو ساخت هم‌ساز و یک‌پارچه اجتماعی است. درک متقن و عمیق منابع هویت ملی نیل به هدف یاد شده را مقدور می‌سازد. در همین زمینه بررسی ظرفیت نهاد خانواده در تقویت هویت ملی مطمح نظر قرار گرفت. در این زمینه برای تحقیق میدانی، دانشجویان دانشگاه آموزگاری شهردوشنبه تاجیکستان انتخاب شدند. (البته انجام پژوهش‌های مشابه برای سنجش دیگر منابع جامعه‌پذیری از جمله نهاد فرهنگی، نهاد دین، نهاد سیاست و... در جای خود می‌تواند مؤثر باشد که زحمت پژوهشگران دیگر را می‌طلبد). تحقیق پیش رو با استفاده از ابزار پرسش‌نامه از ۳۷۳ نفر از دانشجویان دانشگاه مذکور (با بهره‌گیری از فرمول کوکران) به‌صورت تصادفی برگزیده و اطلاعات توسط محقق جمع‌آوری گردید. پس از آن با بهره‌گیری از نرم افزار spss داده‌ها تجزیه و تحلیل شد. در پایان نتایج به‌همراه پیشنهادها ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: هویت ملی، خانواده، شهر دوشنبه

[۱]- دکترای فلسفه‌ی اجتماعی آکادمی علوم تاجیکستان(نویسنده مسؤول) shadman_ir@yahoo.com

[۲] - استاد گروه جامعه شناسی آکادمی علوم تاجیکستان

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

مقدمه

تحولات سریع و بی‌وقفه‌ی بین‌المللی در سایه‌ی پیشرفت‌های حیرت انگیز تکنولوژی درسطح جهانی مفهوم «دهکده‌ی جهان» را در پارادایم نسبتاً مسلط محافل آکادامیک قرار داده است. درواقع به راه افتادن شبکه‌های عظیم مجازی در پهنه‌ی گسترده‌ی جهانی از جمله اینترنت، تویتر و شبکه‌ی اجتماعی فیس بوک (که در حال حاضر تنها فیس بوک نهصد میلیون عضو در عرصه‌ی جهانی دارد) به‌قدری فاصله‌ی زمان را کوتاه و در هم تنیده کرده است که تصوّر وجود مرزهای ملی را با چالش‌های جدی مواجه ساخته است. از سوی دیگر این نظریه را میان جامعه شناسان به بار نشانده ست که «جهانی شدن امری یک‌سویه نیست و مقاومت‌هایی نیز در قالب ناسیونالیسم و میل به تقویت هویت ملی در حال شکل‌گیری است». برای فهم متقن فرایند دو دیدگاه مذکور، انجام پژوهش‌های میدانی در زمینه‌ی منابع هویت ساز در سطح ملی امری مفید و درک عمیق‌تری را نسبت به تحولات یاد شده عاید می‌سازد. در این زمینه خانواده به‌عنوان یکی از نهادهای کهن و دیر پای اجتماعی مورد مطالعه قرار می‌گیرد. اما قبل از ورود به میدان تحقیق داشتن چهارچوب نظری امری ضروروی است. زیرا نظریه، چراغ پر فروغی است که به کمک آن می‌توان از تاریکی‌ها عبور کرد و مسیر درست را انتخاب و به مقصد رسید. لذا یکی از مفاهیمی که در این پژوهش نقش کلیدی دارد مفهوم هویت است. مفهوم هویت زمانی اهمیت می‌یابد که جامعه ثبات خود را از دست دهد و در بحران قرار گیرد. «مفهوم هویت به‌ویژه در شرایط تغییر، بی‌ثباتی و فشار، حائز اهمیت است و گفتگو پیرامون آن شدت می‌گیرد؛ چرا که هویت نقطه‌ی عزیمت، پایگاه و منشأ انسجام اجتماعی و حفظ نظم در سطح کلان تلقی شده و لنگرگاه ثبات اجتماعی تلقی می‌شود. هویت عامل انسجام بخش و وحدت آفرین بوده و خصلت تنظیم‌کنندگی را به تمامی آحاد مردم اعطا می‌کند؛ بنابراین تزلزل و کم‌رنگ شدن آن، پایه‌های هم‌بستگی و انسجام جتماعی را تضعیف می‌کند»(حاجیانی : ۱۳۸۸).

شاید بتوان گفت هیچ علمی به اندازه‌ی جامعه‌شناسی به واکاوی هویت نپرداخته است. جامعه‌شناسان بیش از اندیشمندان علوم دیگر جنبه‌های عینی، ذهنی و کاربردی هویت را مورد مطالعه خود قرار دادند. هویت پیش از این کاربردی فلسفی، منطقی و متافیزیکی داشت؛ اما رشد علوم اجتماعی این مفهوم را برای توضیح برخی از رفتارها یا تحولات اجتماعی دراختیار گرفت. هویت جنبه‌ی فردی نیز دارد؛ اما به‌طور خاص در علوم اجتماعی با گروه و مجموعه‌های انسانی سر و کار دارد و سعی می‌کند رفتارهای اجتماعی را توضیح دهد.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

هویت[1]

هویت اصطلاحی است که نوعی رابطهمیان شخصیت فرد و ساختار اجتماعی را نشان می‌دهد و هویت نسبتی است که یک فرد میان عوالم ذهنی خود و واقعیت زندگی برقرار می‌کند (فیرهی، ۱۳۸۳: ٤و٥).

هویت هم امری فردی و هم اجتماعی است؛ کریج کالهون در کتاب نظریه‌ی اجتماعی و سیاست هویت می‌گوید:

«پرداختن به هویت فردی و جمعی، با این وصف، در همه جا فراگیر است. ما هیچ‌کس را بدون نام، بدون زمان یا فرهنگی که در آن برخی تمایزگذاری‌ها میان خود و دیگری، ما و آن‌ها ساخته نشده باشد، نمی‌شناسیم. جنس و سن تقریباً در همه جا مردم را از یک‌دیگر متمایزمی‌کند، دودمان و نسبت تقریباً اهمیت برابری دارند»(کالهون، ۱۳۸۹: ۲۰).

داریوش بیک وند در تعریف هویت می‌گوید: «هویت عبارت است از تعریفی که شخص از خود و وجود خود می‌کند و به کمک آن به پرسش‌هایی از قبیل چیستم و چه می‌خواهم پاسخ می‌دهد و از طریق آن به ابعاد شخصیت خود یک‌پارچگی و انسجام نسبی می‌بخشد و در زمان و مکان از نظر روانی و رفتاری موضع‌یابی و جهت‌یابی می‌کند»(بیک وند، ۱۳۸۰: ۱۰۵).

پتر برگر و توماس لوکمان در کتاب ساخت اجتماعی واقعیت (رساله ی در جامعه‌شناسی شناخت) هویت را یکی از اجزای اصلی واقعیت ذهنی می‌دانند و آن‌را در رابطه‌ای دیالتیکی با جامعه قرار می‌دهند به‌اعتقاد آنان هویت در اثر فرایندهای اجتماعی تشکیل، متبلور و باقی‌مانده، تغییر کرده یا در نتیجه‌ی روابط اجتماعی از نو شکل می‌گیرد. آنان می‌گویند ساختارهای اجتماعی تاریخی خاص، انواع هویت را به‌وجود می‌آورند که در موارد فراری قابل تشخیص هستند.

مثلاً هویت یک امریکایی متفاوت از هویت یک فرانسوی است. کارمند متفاوت از کارگری آواره است. هم‌چنین آنان می افزایند، هویت پدیده‌ای است که از دیالکتیک میان فرد و جامعه شکل می‌گیرد (برگر ولوگمان، ۱۳۷۵ :۲۳).

[1]- Identity

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

انواع هویت

هویت رامی‌توان به دو مقوله‌ی فردی و اجتماعی تعریف کرد:

۱ - هویت فردی که در نظریه‌های روانشناسی جای می‌گیرد به‌همین دلیل اکثر روانشناسان و نظریه‌پردازان شخصیت، هویت را در درجه‌ی نخست مسأله‌ای فردی و شخصی می‌دانند و اعتقاد دارند هویت در معنای حقیقی به ویژگی‌های شخصیتی و احساسی فرد اطلاق دارد. البته اکثر این نظریه‌پردازان، هویت اجتماعی را انکار نمی‌کنند. اما این دو نوع هویت را مستقل و متمایز از یک‌دیگر تلقی می‌کنند (گل محمدی،۱۳۸۰: ۱٤).

از دیدگاه روانشناسی، هویت عبارت‌است از: «حساس تمایز شخصی، احساس تداوم شخصی و احساس استقلال شخصی»(جاکوبسن[1] و جی جنکیس[2]،۱۹۹٦)

۲ - هویت اجتماعی که درحوزه‌ی جامعه شناسی قرار دارد. از دیدگاه جامعه شناسان، هویت یکی از اجزای اصلی واقعیت ذهنی است که در رابطه‌ای دیالکتیکی با جامعه قرار دارد. هویت در اثر فرایندهای اجتماعی شکل می‌گیرد. پس از متبلور شدن، باقی می‌ماند، تغییر می‌کند و بر اثر روابط جتماعی از نو شکل می‌گیرد (پتر ولوکمان[3]،۱۳۷۵ :۲۳).

دراین پژوهش ما می‌توانیم با هر دو مقوله‌ی هویت سر وکار داشته باشیم؛ هم هویت شخصی مطمح نظر باشد. زیرا هویت فردی در کنش با جامعه قرار می‌گیرد و در چهار چوب مدل خود آیینه‌سان هرتن کولی، فرایند هویت‌سازی اجتماعی در رهگذر ارتباط دیالکتیکی میان فرد و جامعه شکل می‌گیرد. ازسوی دیگر، خانواده به‌عنوان متغیّر مهم تحقیق حاضر و یکی از نهادهای بنیادی اجتماعی (در کنار دیگر نهادهای اجتماعی همانند نهاد فرهنگی، نهاد سیاسی، نهاد مذهبی و...) در جامعه‌پذیر کردن افراد نقش اساسی داشته است.

هویت ملی

از منظر جامعه‌شناسی هویت ملی وجه مشترک عاملی است که به چیستی و کیستی یک جامعه یا جمع دلالت دارد و ویژگی مشترک یک گروه را مطرح می‌کند. اگر زمانی از عده‌ای بپرسیم که شما کیستید؟ آن‌ها ویژگی‌های مشترک گروه خود را مطرح می‌کنند که این ویژگی‌های مشترک

[1]– Jacobson

[2]- J.Jenkihs

[3]- peeter & lokhan

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

هویت آن گروه است یا به‌عبارت دیگر هویت اجتماعی، آن خصایص و ویژگی‌های مشترکی است که یک گروه دارد.

هویت ملی یکی از انواع هویت است که فرا گیرترین و در عین حال مشروع‌ترین سطح هویت در تمام نظام‌های اجتماعی است. بر همین اساسی هویت ملی را به‌عنوان احساس تعلق و تعهد نسبت به اجتماع ملی و کل جامعه تلقی می‌کنند. براساس این تعریف باورها، ارزش‌ها و هنجارها و نهادهای فرهنگی همانند زبان، دین، آداب و رسوم، ادبیات و... جای می‌گیرند (حیدری،۱۳۸۳: ۳٤۳).

آنتونی اسمیت هویت ملی را باز تولید و باز تغییر پایدار ارزش‌ها، نمادها، خاطرات، افسانه‌ها و سنت‌ها می‌داند که عناصر تمایز بخش هر ملت هستند. هویت ملی، نوعی احساس تعلق فرهنگ محور، تمایز آفرین و تداوم بخش به یک ملت که دولت وگفتمان‌های مسلط با بهره‌گیری از منابع معین آن را به‌وجود آورده و حفظ و تعریف می‌کنند. وی می‌افزاید هسته‌ی هویت ملی تداوم و تمایز است. وی در جای دیگر اشاره دارد که هویت ملی فرایند پاسخ‌گویی آگاهانه‌ی یک ملت به پرسش‌های پیرامون خود، گذشته، کیفیت، زمان تعلق، خاستگاه اصلی، حوزه‌ی تمدنی، جایگاه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و ارزش‌های مهم از هویت تاریخی خود است (گودرزی،۱۳۸۳: ۱۰۵).

هویت ملی، چون باعث بهره‌مندی از حقوق شهروندی و حقوق بین‌المللی، احساس آرامش و عدم سرگردانی، مایه‌ی شناخت ظرفیت‌هاو... افراد می‌شود برای همه جوامع نیاز حیاتی دارد (شادمان،۲۰۱۲: ۵۳).

خانواده مهم‌ترین منبع هویت‌سازی:

یکی از مهم‌ترین موضوعی که در بحث هویت مطرح است، منابع هویت‌سازی است. اگر هویت‌ها ساخته می‌شوند، باید منابع و مصالح آن را در اختیار داشته باشند. به‌عبارت دیگر، هر جامعه‌ای برای هویت سازی باید، منابع لازم هویت بخش و معنا آفرینی را در اختیار اعضایش قرار دهد تا آن‌ها پس از یافتن هویت، زندگی خود را معنی‌دار کنند و چارچوب لازم برای ترکیب، پردازش و ارائه‌ی تعریفی نو از هویت را از جامعه به‌دست آورند (قنبری، ۱۳۸۹: ۹٤).

در این ارتباط خانواده یکی از نهادهای مهم اجتماعی است که سرمنشأ و منبع هویت‌سازی در جامعه است. خانواده از آغاز شکل‌گیری، کارکرد مؤثر هویت بخشی اعضایش را به منصّه‌ی ظهور رسانده است. این نهاد اجتماعی در میان گروه‌های کوچک، همانند قوم و قبیله در جوامع ابتدایی و

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

سنتی گرفته تا ساختارهای پهن دامنه‌ی اجتماعی در پویایی تشخّص و هویت فردی و اجتماعی افراد عمیقاً نفوذ داشته و دارد.

همه‌ی افراد جامعه به‌نوعی در خانواده پرورش یافته و کارکردهای مهمی در ابعاد اقتصادی، سیاسی، فرهنگی از خود به‌جای گذاشته است و در شکل دهی رویکردها، ارزش‌ها و باورداشت‌ها (به‌ویژه دوران کودکی انسان) اثرگذار بوده است

خانواده همواره یکی از مجراهای قوی و انعطاف‌پذیری است که میراث گذشتگان را در خود جای داده و پس از تولید و باز تولید و انطباق آن با نیازهای اجتماعی، گذشته را با حال پیوند زده و به آینده ارجاع می‌دهد.

فیشر[1]در سال ۱۹٤۸، میلر[2] و هاتر[3] در سال ۱۹٤۹ در مطالعات خود تحول ارزش‌ها وچگونگی پذیرش سیستم مناسب و استوار ارزش‌های بزرگ‌سالان را مورد کنکاش قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که فرزندان در کلیه‌ی ارزش‌ها به والدین خود شباهت دارند (گیلک:۱۳۷٦).

در تحقیق دیگر گالبو[4] در سال ۱۹۸۳در باره ادراک و برداشت نوجوانان از بزرگ‌سالان در زندگیشان، به این پاسخ رسید که آنان والدین را بیش از دیگر افراد انتخاب کردند. رالف[5] و ترنر[6] نیز در تحقیقاتشان در سال ۱۹۸۵ این نتیجه را اعلام کردند که نوجوانان بیش‌تر تحت تأثیر ارزش‌ها و اعتقادات و باورهای والدین قرار دارند تا گروه هم‌سالان (نوایی‌نژاد،۱۳۸۷: ۲۳ و۳۹ و۱۹۲).

اریکسون، ادلسون و برتین(۱۹۸۷) و کاترل(۱۹۸۰) در تحقیقات خود نشان دادند که نوجوانان معمولاً با والدین خود بیش‌تر از هم‌سالان خویش همانندسازی می‌کنند. آن‌ها ارزش‌های والدین خود را رد نمی‌کنند و تأثیر والدین در رفتار نوجوانان بیش از هم‌سالان است (موسوی:۱۳۷۵).

براساس نتایج تحقیقات، بیش‌ترین تأثیر در روند جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری انسان و در نتیجه شخصیت روانی و فرهنگی او تا قبل از شش سالگی پایه‌ریزی می‌شود و افراد این زمان را بیش‌تر در خانواده می‌گذرانند (داتسون۱۹۷۲) :

[1]- Fischer
[2]- Miller
[3]- Hutter
[4]- Golbo
[5]- rulf
[6]- turner

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

جامعه‌پذیری[1] و هویت‌یابی[2]

از آن‌جایی‌که انسان موجودی اجتماعی است و برای ایجاد روابط اجتماعی باید در میان جمع زندگی کند، زندگی در اجتماع نیازمند طی فرایند«جامعه‌پذیری» است. به زبان منطق صوری، انسان موجودی اجتماعی است. هرموجود اجتماعی (باید قوانین،ارزش‌ها و هنجارها، آداب و رسوم را که مورد قبول بیش‌تر افراد جامعه است بپذیرد)، بایدجامعه‌پذیر شود. پس انسان نیز باید جامعه‌پذیر شود. به اعتقاد شارون: «اجتماعی بودن به این معنا است:که انسان‌ها برای بقای خود به دیگران و برای یاد گیری شیوه‌های بقا به اجتماعی شدن نیازمندند. اجتماعی شدن خصیصه‌های فردی ما را هم ایجاد می‌کند. کنش متقابل اجتماعی هم خصیصه‌های اصلی ما یعنی کار برد نماد، هویت فردی و ذهن را ایجاد می‌کند» (شارون، ۱۳۸۹: ٦۳).

فرایند جامعه‌پذیری به کسب هویت افراد می‌انجامد. زیرا فرد برای این‌که مورد پذیرش بیش‌تر افراد جامعه قرار گیرد باید قوانین و سنت‌های اجتماعی عامه را درونی کند تا در آینده به نقش اجتماعی خود بپردازد. «از دیدگاه اجتماع، جامعه‌پذیری یعنی درونی کردن قوانین و سنت‌های اجتماعی مورد قبول عامه در فرد که بدین ترتیب پس از جامعه‌پذیر شدن فرد، وی مورد قبول اکثر فراد قرار می‌گیرد. از دیدگاه فرد، اجتماعی شدن، فرایندی است که طی آن فرد به کسب هویت خویش نایل می‌شود» (علاقه‌بند، ۱۳۸۹: ۱۰٦). فرد از طریق جامعه‌پذیری ارزش‌ها، هنجارها و شیوه‌های زندگی را یاد می‌گیرد و بدین طریق استعدادهای بالقوه‌ی خود را شناسایی و به فعلیت می‌رساند؛ یا به‌علت دیگر برای رسیدن به «خودآگاهی» و تشخیص هویت باید جامعه‌پذیری را تجربه کرد، آن‌گاه وارد جامعه شد تا بتوان به انجام نقش اجتماعی نائل آمد.

جامعه‌پذیری یا اجتماعی شدن از منظر دورکیم به نقل از مرتضی منادی «اجتماعی شدن فرد، یعنی وارد یک اندیشه و مرامی دیگر شدن و یعنی تغییر انسان که فردی شخصی، درونگرا، غیر اجتماعی است، به یک انسان اجتماعی قابل استفاده است» (منادی، ۱۳۸٦: ۲).

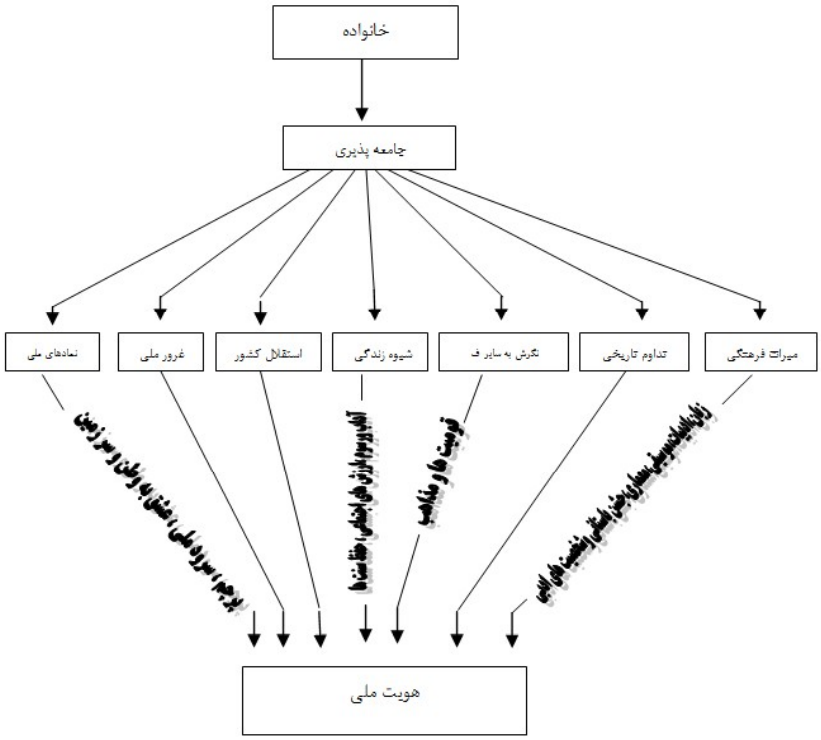
به‌نظر ویلیام جیمز انسان از قابلیت انعطاف زیادی برخوردار است؛ یعنی انسان دارای ساخت ضعیفی است که تأثیرپذیری را ممکن می‌کند و در همان حال آنقدر قوی است که یک‌پارچه تسلیم این تأثیرات نشود. او می‌گوید، «جریان آگاهی ذهنی» امری متحول و پویا است. این امر

[1] - socialization
[2] - identifiedby

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

باعث می‌شود امور خارجی را گزینش کند، برخی را بپذیرد، برخی را رد کند و برخی را اساساً مورد توجه قرار ندهد (توسلی،۱۳۷٤: ۲۷۰).

در فرایند جامعه‌پذیری، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی توسط نهادها به افراد ارائه می‌شود؛ اما آنان هضم عناصر اساسی داده‌ها، شکل جدیدی از رفتارها و مهارت‌های اجتماعی را به منصّه‌ی ظهور می‌رسانند (شادمان، ۲۰۱۲: ۵۳).

نمودار شماره‌ی یک- مدل تحلیلی

روش تحقیق

نمونه‌ی آماری این تحقیق ۳۷۳ نفر از دانشجویان دانشگاه آموزگاری شهر دوشنبه تاجیکستان است. یافته‌های تحقیق به‌صورت میدانی از میان کل جامعه‌ی آماری ۸۹۰٤ جمع‌آوری شده است و با استفاده از فرمول کوکران نمونه‌ی آماری انتخاب شده است.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

یافته‌های تحقیق:

نتایج تحقیق نشان می‌دهد ٤٧/٤ درصد پاسخ دهندگان مرد و ٥٣/٦ زن هستند. هم‌چنین بیش‌ترین گروه سنی را ۱۹ ساله‌ها و کمترین آن‌ها را ۲۳ ساله‌ها به خود اختصاص داده‌اند.

بیش‌ترین فراوانی وضعیت تحصیلی مربوط به سال دوم با ٣٤/٩ درصد و کمترین آن مربوط به سال چهارم با ۱۳/۷ درصد بوده است. از نظر وضعیت تأهّل ٩٤/٤ درصد پاسخ دهندگان متاهّل و ٥/٦ درصد مجرد بوده‌اند.

از نظر سطح سواد بیش‌ترین فراوانی مربوط به سطح سواد برای پدر مکتب عالی با ٤٦/٨ درصد و کمترین آن مربوط به نامزد یا دکتر علم با ۳/۲ درصد و این متغیّر برای مادر به ترتیب مکتب میانه با ۳۹/٦ درصد و نامزد یا دکتر علم با ۰/۸ درصد است. بیش‌ترین فراوانی مربوط به سطح درآمد تا ۲۵۰ با ٦٤/۳ درصد و کمترین آن مربوط ۲۰۰۰ و بیش‌تر با ۰/۵ درصد است.

مذهب سنی با ۸۹/۸ درصد بیش‌ترین و بعد از آن به ترتیب شیعه با ۸/۸ و مسیحیت با ۰/۸ درصد را به خود اختصاص داده‌اند و کمترین آن مربوط به دین یهودی بوده است و هیچ‌کدام از پاسخ‌گویان از معتقدان به دین زرتشتی نبوده‌اند.

۸۷/۷ درصد پاسخ‌گویان تحت سرپرستی پدر و مادر، ۸ درصد تحت سرپرستی مادر، ۲/۹درصد تحت سرپرستی پدر و ۰/۸ درصد تحت سرپرستی یکی از بستگان و ۰/۵ درصد تحت پوشش مراکز دولتی بودند.

بخش دوم: آمار استنباطی

٤-۲-۱. توزیع فراوانی افراد پاسخ دهنده به سوالات فرضیه‌ی اول

برای بررسی این فرضیه از ۳ سؤال زیراستفاده شده است:

من ابتدا عشق به شخصیت‌های تاریخی، ادبی و فرهنگی کشور را ازخانواده یادگرفتم.

زبان تاجیک از این جهت برای من ارزش دارد که میراث نیاکان من است.

سنت‌ها (مثل عید نوروز و اعیاد فطر و قربان) وآداب رسوم خانوادگی برای من مهم نیست.

اطلاعات جدول و نمودار شماره‌ی ٤-۷ نشان می‌دهد که ۹۰/٦ درصد پاسخ‌دهندگان گزینه‌های در حدّ زیاد و خیلی زیاد را انتخاب کرده‌اند که نشان می‌دهد انتقال میراث فرهنگی به جوانان از طرف خانواده صورت می‌گیرد و تنها ۱/۳ درصد به گزینه‌های در حدّ کم و خیلی کم را برگزیده‌اند.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

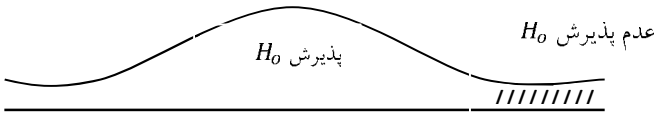
جدول شماره‌ی ٤-۷ - جدول توزیع فراوانی پاسخ دهندگان به سؤالات فرضیه‌ی اول

سؤالات	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱	۲۵۰	۰/٦۷	۵۷	۱۵/۳	۵٤	۱٤/۷	۷	۱/۹	۲	۰/۵
۲	۳۳۷	۹۰/۳	۳۰	۰/۸	٦	۱/٦	۰	۰	۰	۰
۳	۲۸۵	۷٦/٤	۵۵	۱٤/۷	۲۸	۷/۵	۳	۰،۸	۲	۰/۵
کل	۸۷۲	۷۷/۹	۱٤۲	۱۲/۷	۸۹	۷/۹۵	۱۰	۹/۰	٤	۰/٤

حال به بررسی تک تک عامل‌های این سؤال می‌پردازیم.

در این بخش ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای هر سؤال و سپس کل سؤال را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

برای آزمون چون سوالات پنج گزینه‌ای بوده اگرمیانگین پاسخ‌ها بزرگ‌تر یا مساوی ۳ باشد، نشان‌دهنده‌ی آن است که این عامل مؤثر است، در غیر این‌صورت مؤثر نیست.

آماره‌ی آزمون: $t = \frac{\bar{x}-\mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$

اگر t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول باشد فرض صفر رد می‌شود یا به‌عبارتی اگر P_v محاسبه شده کمتر از ۰/۰۵ باشد H_o رد می‌شود در غیر این‌صورت H_o پذیرفته می‌شود.

عامل‌ها	تعداد	میانگین	نحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه آزمون
۱	۳۷۱	٤/٤٤۷۱۷	۰/۸۵۱۷۹	۳۳/۲۷۹	۱/٦۵٤	رد Ho
۲	۳۷۳	٤/۸۸۷٤	۰/۳٦۳۹۳	۱۰۰/۱٦۰	۱/٦۵٤	رد Ho
۳	۳۷۳	٤/٦۵٦۸	۰/٦۹۹٦۱	٤۵/۷۳۸	۱/٦۵٤	رد Ho

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

با توجه به این‌که در تمام عامل‌های فرضیه اول t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول است فرض صفر رد شده است.

حال این سؤال را به‌صورت کلی مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

فرضیه‌ی پژوهشی

H_o به‌نظر می‌رسد خانواده در انتقال میراث فرهنگی به جوانان مؤثر نیست:

H_1 به‌نظر می‌رسد خانواده در انتقال میراث فرهنگی به جوانان مؤثر است:

فرضیه‌ی آماری

$$\begin{cases} H_0: & \mu \le 3 \\ H_1: & \mu > 3 \end{cases}$$

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه آزمون
اول	۳۷۱	٤/٦٧٣٠	۰/٤٤٨٨٥	۷۱/۷۹۲	۱/٦٥٤	رد Ho

با توجه به اطلاعات جدول بالا، چون T محاسبه شده بیش‌تر از T جدول است نتیجه می‌گیریم که فرض صفر رد می‌شود. به‌عبارتی:

به‌نظر می‌رسد خانواده در انتقال میراث فرهنگی به جوانان مؤثر است.

٤-۲-۲- توزیع فراوانی افراد پاسخ دهنده به سؤالات فرضیه‌ی دوم

برای بررسی این فرضیه از ۲ سؤال زیر استفاده شده است:

معتقدم بچه‌های‌مان باید تعلق به کشورشان را افتخارخود بدانند.

نیاکان ما تاریخ و حوادث آن را باتمام وجود حفظ و به ما منتقل کردند و این برایم ارزش دارد.

اطلاعات جدول و نمودار شماره‌ی ٤-۸ نشان می‌دهد که ۹٦/۰٥ درصد پاسخ‌دهندگان گزینه‌های در حد زیاد و خیلی زیاد را انتخاب کرده‌اند و ین نشان می‌دهد که اعتقاد به تداوم تاریخی (عشق به تاریخ و درونی کردن آن) در جوانان با اجتماعی شدن آنان در خانواده رابطه‌ی معناداری دارد و تنها ۰/٤ درصد گزینه‌ی در حدّ کم و خیلی کم را برگزیده‌اند.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

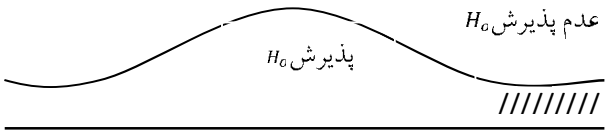
جدول شماره‌ی ٤-٨ - جدول توزیع فراوانی پاسخ دهندگان به سؤالات فرضیه‌ی دوم

سؤالات	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱	۲۹٥	۷۹/۷	٦٤	۱۷/۳	۱۰	۲/۷	۰	۰	۱	۰,۳
۲	۲۷۷	۷٤/۳	۷۹	۲۱/۲	۱٤	۳/۸	۱	۰,۳	۱	۰,۳
کل	٥۱۷	۷٥/۲٥	۱٤۳	۲۰/۸	۲٤	5/3	۱	۰,۱	۲	۰,۳

حال به بررسی تک تک عامل‌های این سؤال می‌پردازیم.

در این بخش ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای هر سؤال و سپس کل سؤال را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

برای آزمون چون سؤالات پنج گزینه‌ای بوده اگرمیانگین پاسخ‌ها بزرگ‌تر یا مساوی ۳ باشد، نشان‌دهنده‌ی آن است که این عامل مؤثر است، در غیر این‌صورت مؤثر نیست.

آماره‌ی آزمون:

$$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$$

اگر t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول باشد فرض صفر رد می‌شود یا به‌عبارتی اگر P_v محاسبه شده کمتر از ۰/۰٥ باشد H_o رد می‌شود در غیر این‌صورت H_o پذیرفته می‌شود.

عامل‌ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	T محاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
۱	۳۷۰	٤/۷٦۲۲	۰/٥۱۸۱٥	٦٥/٤۱۷	۱/٦٤٥	رد Ho
۲	۳۷۳	٤/۸۲۸٤	۲/٦٦۸٥۲	۱۳/۲۳۳	۱/٦٤٥	رد Ho

با توجه به این‌که در تمام عامل‌های فرضیه‌ی دوم t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول است فرض صفر رد شده است.

حال این سؤال را به‌صورت کلی مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

فرضیه‌ی پژوهشی:

به‌نظر می‌رسد میان اعتقاد به تداوم تاریخی درجوانان با اجتماعی شدن آنان درخانواده رابطه‌ی معناداری وجود ندارد: H_0

به‌نظر می‌رسد میان اعتقاد به تداوم تاریخی در جوانان با اجتماعی شدن آنان در خانواده رابطه‌ی معناداری وجود دارد: H_0

فرضیه‌ی آماری:

$$\begin{cases} H_0: & \mu \leq 3 \\ H_1: & \mu > 3 \end{cases}$$

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
دوم	۳۷۰	٤/۷۹٤٦	۱/۳۸۳۵۹	۲٤/۹٤۹	۱/٦٤٥	رد Ho

با توجه به اطلاعات جدول بالا، چون T محاسبه شده بیش‌تر از T جدول است نتیجه می‌گیریم که فرض صفر رد می‌شود. به‌عبارتی:

به‌نظر می‌رسد میان اعتقاد به تداوم تاریخی در جوانان با اجتماعی‌شدن آنان در خانواده رابطه‌ی معناداری وجود دارد.

٤-۲-۳. توزیع فراوانی افراد پاسخ دهنده به سؤالات فرضیه‌ی سوم

برای بررسی این فرضیه از ۲ سؤال زیر استفاده شده است:

خانواده‌ام تاجیک هستند اما مخالفتی برای ازدواج من با ازبک یا دیگر هم‌وطن غیرتاجیک ندارند و بالعکس، این برای من ارزشمند است.

خانواده‌ام اهل سنت هستند و برای دوستی من با دیگر فرق مذهبی ناراحت نمی‌شوند و این به نظرم خوب است.

اطلاعات جدول و نمودار شماره‌ی ٤-۹ نشان می‌دهدکه ۷۱/۱ درصد پاسخ‌دهندگان درحد زیاد و خیلی زیاد اعتقاد دارند خانواده‌های آنان به سایر قومیت‌ها و مذاهب نظر مساعد دارند و تنها ۱۵ درصد درحدّ کم و خیلی کم این اعتقاد را دارند.

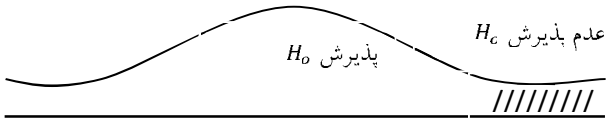
[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

جدول شماره‌ی ٤-۹ - جدول توزیع فراوانی پاسخ دهندگان به سؤالات فرضیه‌ی سوم

سؤالات	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱	۱۹٦	٥۲/۸	٦۸	۱۸/۳	٦۲	۱٦/۷	۲۱	٥/۷	۲٤	٦/٥
۲	۱۹۹	٥۳/۹	٦۳	۱۷/۱	٤۱	۱۱/۱	۳٦	۹/۸	۳۰	۸/۱
کل	۳۹٥	٥۳/٤	۱۳۱	۱۷/۷	۱۰۳	۱۳/۹	٥۷	۷/۷	٥٤	۷/۳

حال به بررسی تک تک عامل‌های این سؤال می‌پردازیم. در این بخش ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه ای هر سوال و سپس کل سؤال را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

برای آزمون چون سؤالات پنج گزینه‌ای بوده اگرمیانگین پاسخ‌ها بزرگ‌تر یا مساوی ۳ باشد، نشان دهنده‌ی آن است که این عامل مؤثر است، در غیر این‌صورت مؤثر نیست.

آماره‌ی آزمون: $t = \frac{\bar{x}-\mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$

اگر t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول باشد فرض صفر رد می‌شود یا به‌عبارتی اگر P_v محاسبه شده کمتر از ۰/۰٥ باشد H_o رد می‌شود؛ در غیر این‌صورت H_o پذیرفته می‌شود.

عامل‌ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
۱	۳۷۱	٤/۰٥۳۹	۱/۲۲٦۸٦	۱٦/٥٤٦	۱/٦٤٥	رد Ho
۲	۳٦۹	۳/۹۸۹۲	۱/۳۳۳۰٦	۱٤/۲٥٤	۱/٦٤٥	رد Ho

با توجه به این‌که در تمام عامل‌های فرضیه‌ی سوم t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول است فرض صفر رد شده است.

حال این سؤال را به‌صورت کلی مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

فرضیه‌ی پژوهشی:

میان نوع نگرش فرزندان به سایر قومیت‌ها و مذاهب با جامعه‌پذیری آنان در خانواده رابطه وجود ندارد: H_0

میان نوع نگرش فرزندان به سایر قومیت‌ها و مذاهب با جامعه‌پذیری آنان در خانواده رابطه وجود دارد: H_0

فرضیه‌ی آماری:

$$\begin{cases} H_0: & \mu \leq 3 \\ H_1: & \mu > 3 \end{cases}$$

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
سوم	۳٦۷	٤/۰۲۸٦	۱/۰٤۱٤۲	۱۸/۹۲۲	۱/٦٤٥	رد Ho

با توجه به اطلاعات جدول بالا، چون T محاسبه شده بیش‌تر از T جدول است، نتیجه می‌گیریم که فرض صفر رد می‌شود. به عبارتی:

میان نوع نگرش فرزندان به سایر قومیت‌ها و مذاهب با جامعه‌پذیری آنان در خانواده رابطه وجود دارد.

٤-۲-٤- توزیع فراوانی افراد پاسخ دهنده به سؤالات فرضیه‌ی چهارم

برای بررسی این فرضیه از ۱۰ سؤال زیر استفاده شده است:

۱- پدر و مادر به من یاد دادند تا به بزرگ‌ترها احترام کنم و این برایم افتخار است.

۲-دستگیری ازضعفا و ناتوانان مورد تأکید خانواده ام است و این باور برای من زیباست.

۳- سنت‌ها (مثل عیدنوروز و اعیاد فطر و قربان) وآداب رسوم خانوادگی برای من همیت دارد.

٤- من درانتخاب مد (اصلاح سر،نوع پوشش و....) ازخانواده‌ی خود تقلید می‌کنم.

۵-تفکر درباره‌ی خودم به‌عنوان عضو خانواده در شناسایی و تعیین هویتم اهمیت دارد.

٦- من درانتخاب وخریدن لباس به نظر پدر یا مادرتوجه دارم.

۷- حفظ ارتباط با پدر و مادر در همه‌ی دوران زندگی برای من افتخاراست.

۸- برای ازدواج، نظرپدر و مادر برای من ارزش دارد.

۹- ضمن توجه به مرام والدین، روش‌ها و ایده‌آل‌های خود را نیز جستجو می‌کنم.

۱۰-کودکانی که پدر و مادر ندارند درعمل به رزش‌ها و سنت‌ها نیاکان مشکل دارند.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

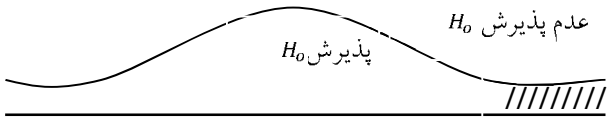
اطلاعات جدول و نمودار شماره‌ی ٤-۱۰ نشان می‌دهد که ۹۲/٤ درصد درصد پاسخ دهندگان گزینه‌های در حدّ زیاد و خیلی زیاد را برگزیده‌اند که رابطه‌ی معنا داری میان جامعه‌پذیری در خانواده و پذیرش آداب ورسوم، ارزش‌های اجتماعی و حفظ سنت‌های اجتماعی توسط جوانان صورت می‌گیرد و تنها ۲ درصد در حدّ کم و خیلی کم را انتخاب کرده‌اند.

جدول شماره‌ی ٤-۱۰- جدول توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان به سؤالات فرضیه‌ی چهارم

سؤالات	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱	۳۳٤	۸۹/٥	۳٥	۹/٤	۳	۰/۸	۰	۰	۱	۰/۳
۲	۳۰۲	۸۱/۰	٥۰	۱۳/٤	۱٥	٤/۰	۳	۰/۸	۲	۰/٥
۳	۳۰۷	۸۲/۳	٤۹	۱۳/۱	۱٤	۳/۸	۳	۰/۸	۰	۰
٤	۳۷۲	۹۹/۷	۷٤	۱۹/۸	٥٦	۱٥/۰	۲۳	٦/۲	۱۲	۳/۲
٥	۲٥۰	٦۷/۰	۸۸	۲۳/٦	۲۸	۷/٥	۳	۰/۸	۲	۰/٥
٦	۲٥٦	٦۸/٦	۷۲	۱۹/۳	۳۲	۸/٦	۷	۱/۹	٥	۱/۳
۷	۳۰۹	۸۲/۸	٥٦	۱٥/۰	٦	۱/٦	۰	۰	۱	۰/۳
۸	۲۹۹	۸۰/۲	٥۸	۱٥/٥	۱۳	۳/٥	۱	۰/۳	۱	۰/۳
۹	۲٦٥	۷۱/۰	۸۸	۲۳/٦	۱۸	٤/۸	۱	۰/۳	۱	۰/۳
۱۰	۲٥۱	٦۷/۳	۷۹	۲۱/۲	۳٤	۹/۱	۷	۱/۹	۲	۰/٥
کل	۲۹٤٥	۷٥/۷	٦٤۹	۱٦/۷	۲۱۹	٥/٦	٥۱	۱/۳	۲۷	۰/۷

حال به بررسی تک تک عامل‌های این سؤال می‌پردازیم. در این بخش ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای هر سوال و سپس کل سؤال را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

برای آزمون چون سؤالات پنج گزینه ی است اگر میانگین پاسخ‌ها بزرگ‌تر یا مساوی ۳ باشد، نشان‌دهنده‌ی آن است که این عامل مؤثر است، در غیر این‌صورت مؤثر نیست.

آماره‌ی آزمون: $t = \frac{\bar{x}-\mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

اگر t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول باشد فرض صفر رد می‌شود یا به عبارتی اگر P_v محاسبه شده کمتر از ۰/۰۵ باشد H_o رد می‌شود در غیر این‌صورت H_o پذیرفته می‌شود.

عامل‌ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
۱	۳۷۳	٤/۸۷۹٤	۰/۳۹۳٤۰	۹۲/۲٦٤	۱/٦٤٥	رد H_o
۲	۳۷۲	٤/۷۳۹۲	۰/٦۲۲۳۷	٥۳/۸۹۹	۱/٦٤٥	رد H_o
۳	۳۷۳	٤/۷٦۹٤	۰/٥٤۹۱۲	٦۲/۲۳۳	۱/٦٤٥	رد H_o
٤	۳۷۲	٤/۱۸٥٥	۱/۱۰۱٥۸	۲۰/۷٥٦	۱/٦٤٥	رد H_o
٥	۳۷۱	٤/٥٦٦۰	۰/۷۱٤۹٦	٤۲/۱۹۰	۱/٦٤٥	رد H_o
٦	۳۷۲	٤/٥۲٤۲	۰/۸۳٥۱۸	۳٥/۱۹۹	۱/٦٤٥	رد H_o
۷	۳۷۲	٤/۸۰٦٥	۰/٤۷۰۳۲	۷٤/۰۸۱	۱/٦٤٥	رد H_o
۸	۳۷۲	٤/۷٥٥٤	۰/٥٥۱۲٥	٦۱/٤۱۷	۱/٦٤٥	رد H_o
۹	۳۷۳	٤/٦٤۸۸	۰/٦۱۱۲٦	٥۲/۰۹٥	۱/٦٤٥	رد H_o
۱۰	۳۷۳	٤/٥۲۸۲	۰/۷۸۱۰۸	۳۷/۷۸٥	۱/٦٤٥	رد H_o

با توجه به این‌که در تمام عامل‌های فرضیه‌ی چهارم t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول است فرض صفر رد شده است.

حال این سؤال را به‌صورت کلی مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

فرضیه‌ی پژوهشی:

به‌نظر می‌رسد رابطه‌ی معناداری میان جامعه‌پذیری درخانواده و پذیرش آداب و رسوم، ارزش‌های اجتماعی وحفظ سنتهای اجتماعی توسط جوانان برقرار نیست:H_0

به‌نظر می‌رسد رابطه‌ی معناداری میان جامعه‌پذیری در خانواده و پذیرش آداب و رسوم، ارزش‌های اجتماعی و حفظ سنت‌های اجتماعی توسط جوانان برقرار است:H_1

فرضیه‌ی آماری:

$$\begin{cases} H_0: & \mu \le 3 \\ H_1: & \mu > 3 \end{cases}$$

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
چهارم	۳۷۳	٤/٦۳٥۹	۰/۳٦۱٦۷	۳۳/۹٥۹	۱/٦٤٥	رد Ho

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

با توجه به اطلاعات جدول بالا، چون T محاسبه شده بیش‌تر از T جدول است نتیجه می‌گیریم که فرض صفر رد می‌شود. به‌عبارتی:

به‌نظر می‌رسد رابطه‌ی معناداری میان جامعه‌پذیری در خانواده و پذیرش آداب و رسوم، ارزش‌های اجتماعی وحفظ سنت‌های اجتماعی توسط جوانان برقرار است.

٤-۲-۵. توزیع فراوانی افراد پاسخ‌دهنده به سؤالات فرضیه‌ی پنجم

برای بررسی این فرضیه از ٤ سؤال زیراستفاده شده است:

۱- خانواده‌ام معتقدند در مواقع تهاجم به تاجیکستان همه باید مبارزه کنیم این برایم سرمشق است.

۲- اگر یکی از افراد خانواده‌ی ما به سربازی برود ممکن است والدینم احساس دلتنگی کنند، اما برای دفاع از کشور به آن افتخار می‌کنند.

۳- دخالت هرکشور در اموردخلی تاجیکستان باعث بیزاری خانواده‌ام است و این حساسیت برایم ارزشمنداست.

٤- باید بچه‌هایمان را آموزش دهیم تا از دخالت دیگرکشورها در اموردخلی ما مخالف باشند.

اطلاعات جدول و نمودار شماره‌ی ٤-۱۱ نشان می‌دهد که ۹۳/۹ درصد پاسخ‌دهندگان گزینه‌های در حدّ زیاد و خیلی زیاد را در نظر گرفته‌اند که این نشان می‌دهد میان اعتقاد به دفاع از سر زمین و حفظ استقلال کشور در میان جوانان با جامعه‌پذیری آنان در خانواده رابطه وجود دارد و تنها ۱/۲درصد گزینه‌ی در حد کم و خیلی کم را برگزیده‌اند.

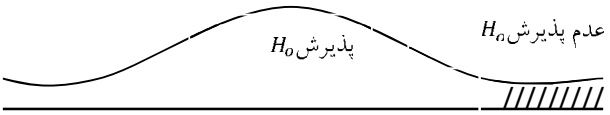
جدول شماره‌ی ٤-۱۱ - جدول توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان به سؤالات فرضیه‌ی پنجم

سؤالات	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱	۲۸۹	۷۷/۵	٦۳	۱٦/۹	۱۷	٤/٦	۱	۰/۳	۳	۰/۸
۲	۲۸۹	۷۷/۵	٦۸	۱۸/۲	۱۳	۳/۵	۲	۰/۵	۱	۰/۳
۳	۲۷۹	۷٤/۸	٦٦	۱۷/۷	۲٤	٦/٤	۳	۰/۸	۱	۰/۳
٤	۲۸۱	۷۵/۳	٦۷	۱۸/۰	۱۸	٤/۸	۳	۰/۸	٤	۱/۱
کل	۱۱۲۸	۷٦/۱	۲٦٤	۱۷/۸	۷۲	٤/۹	۹	۰/٦	۹	۰/٦

حال به بررسی تک تک عامل‌های این سؤال می‌پردازیم. در این بخش ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای هر سؤال و سپس کل سؤال را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

برای آزمون چون سؤالات پنج گزینه‌ای بوده اگر میانگین پاسخ‌ها بزرگ‌تر یا مساوی ۳ باشد، نشان‌دهنده‌ی آن است که این عامل مؤثر است، در غیر این‌صورت موثر نیست.

آماره‌ی آزمون: $t = \frac{\bar{x}-\mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$

اگر t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول باشد فرض صفر رد می‌شود یا به‌عبارتی اگر P_v محاسبه شده کمتر از ۰/۰۵ باشد H_o رد می‌شود در غیر این‌صورت H_o پذیرفته می‌شود.

عامل‌ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
۱	۳۷۳	٤/٦٩٩٧	۰/٦٤٤١٨	٥۰/٩٥٩	۱/٦٤٥	رد Ho
۲	۳۷۳	٤/۷۲۱۲	۰/٥۷٩٦٨	٥۷/۳٤٥	۱/٦٤٥	رد Ho
۳	۳۷۳	٤/٦٥٩٥	۰/٦٥٩٤۲	٤٨/٦۰٤	۱/٦٤٥	رد Ho
٤	۳۷۳	٤/٦٥٩٨	۰/۷۰۷۲٥	٤٥/۲٤٤	۱/٦٤٥	رد Ho

با توجه به این‌که در تمام عامل‌های فرضیه‌ی پنجم t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول است فرض صفر رد شده است.

حال این سؤال را به‌صورت کلی مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

فرضیه‌ی پژوهشی:

به‌نظر می‌رسد میان اعتقاد به دفاع از سرزمین وحفظ استقلال کشور در میان جوانان با جامعه‌پذیری آنان درخانواده رابطه وجودندارد: H_o

به‌نظر می‌رسد میان اعتقاد به دفاع از سرزمین و حفظ استقلال کشور در میان جوانان با جامعه‌پذیری آنان در خانواده رابطه وجود دارد: H_o

فرضیه‌ی آماری:

$$\begin{cases} H_0: & \mu \leq 3 \\ H_1: & \mu > 3 \end{cases}$$

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
پنجم	۳۷۳	٤/٦٨٤٣	۰/٤٤١٨٩	۷۳/٦١٤	۱/٦٤٥	رد Ho

با توجه به اطلاعات جدول بالا، چون T محاسبه شده بیش‌تر از T جدول است نتیجه می‌گیریم که فرض صفر رد می‌شود. به‌عبارتی: به‌نظر می‌رسد میان اعتقاد به دفاع از سرزمین و حفظ استقلال کشور در میان جوانان با جامعه‌پذیری آنان در خانواده رابطه وجود دارد.

٤-۲-٦- توزیع فراوانی افراد پاسخ‌دهنده به سؤالات فرضیه‌ی ششم

برای بررسی این فرضیه از ۲ سؤال زیر استفاده شده است:

اهل خانه ما همگی خوشحال می‌شوند اگرتاجیکستان در رقابت‌های بین‌لمللی (مثل فوتبال) برنده شوند و این برایم افتخار است.

خانواده‌ام به تاجیکستانی بودن خود افتخار می‌کنند و این برای من غرورآور است.

اطلاعات جدول و نمودار شماره‌ی ٤-۱۲ نشان می‌دهد که ۹۳/۹ درصد پاسخ دهندگان در حدّ زیاد و خیلی زیاد اعتقاد دارند میان خانواده و شکل‌گیری غرور ملی جوانان ارتباط برقرار است و تنها ۱/۲ درصد در حد کم و خیلی کم این اعتقاد را دارند.

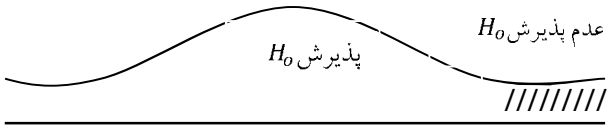
جدول شماره‌ی ٤-۱۲ – جدول توزیع فراوانی پاسخ دهندگان به سؤالات فرضیه‌ی ششم

سؤالات	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱	۳۱۸	۸۵/۳	۳۱	۸/۳	۱۷	٤/٦	٤	۱/۱	۲	۰/۵
۲	۳۲۵	۸۷/۱	٤۲	۱۱/۳	۵	۱/۳	۱	۰/۳	۰	۰
کل	٦٤۳	۸٦/۳	۷۳	۹/۸	۲۲	۳	۵	۰/۷	۲	۰/۳

حال به بررسی تک تک عامل‌های این سؤال می‌پردازیم. در این بخش ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای هر سؤال و سپس کل سؤال را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

برای آزمون چون سوالات پنج گزینه‌ای بوده است اگر میانگین پاسخ‌ها بزرگ‌تر یا مساوی ۳ باشد، نشان‌دهنده‌ی آن است که این عامل مؤثر است، در غیر این‌صورت مؤثر نیست.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

آماره‌ی آزمون: $t = \frac{\bar{x}-\mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$

اگر t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول باشد فرض صفر رد می‌شود یا به‌عبارتی اگر P_v محاسبه شده کمتر از ۰/۰۵ باشد H_o رد می‌شود در غیر این‌صورت H_o پذیرفته می‌شود.

عامل‌ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
۱	۳۷۳	٤/۸۷۹٤	۲/۱۷٦۱۰	۱٦٦۸۰	۱/٦٤٥	رد Ho
۲	۳۷۳	٤/۸٥۲٥	۰/٤۱۱۱۷	۸۷/۰۱۷	۱/٦٤٥	رد Ho

با توجه به این‌که در تمام عامل‌های فرضیه‌ی ششم t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول است فرض صفر رد شده است.

حال این سؤال را به‌صورت کلی مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

فرضیه‌ی پژوهشی:

H_o : به‌نظر می‌رسد میان خانواده و شکل‌گیری غرور ملی جوانان ارتباط برقرار نیست.

H_o : به‌نظر می‌رسد میان خانواده و شکل گیری غرور ملی جوانان ارتباط بر قرار است.

فرضیه‌ی آماری:

$$\begin{cases} H_0: & \mu \le 3 \\ H_1: & \mu > 3 \end{cases}$$

فرضیه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
ششم	۳۷۳	٤/۸٦٦۰	۱/۱۰۹۳٤	۳۲/٤۸٥	۱/٦٤٥	رد Ho

با توجه به اطلاعات جدول بالا، چون T محاسبه شده بیش‌تر از T جدول است، نتیجه می‌گیریم که فرض صفر رد می‌شود. به‌عبارتی: به‌نظر می‌رسد میان خانواده و شکل‌گیری غرور ملی جوانان ارتباط بر قراراست.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

٤-۲-۷- توزیع فراوانی افراد پاسخ دهنده به سؤالات فرضیه‌ی هفتم

برای بررسی این فرضیه از ۲ سؤال زیر استفاده شده است:

کاملاً احساس می‌کنم عشق من به وطن و کشورم از سوی خانواده بیش‌تر از دیگران (دوستان، آموزش و پرورش، صدا و سیما و...) در من اثرگذار بوده است.

پدر و مادرم به سرود ملی و پرچم تاجیکستان عشق می‌ورزند و این برای من الگو است.

اطلاعات جدول و نمودار شماره‌ی ٤-۱۳ نشان می‌دهد که ۹۷/۸ درصد درصد پاسخ دهندگان گزینه‌های در حدّ زیاد و خیلی زیاد را انتخاب کرده‌اند که تأیید می‌کند میان عشق و علاقه‌ی جوانان به نمادهای ملی (پرچم، سرود ملی، عشق به وطن وسرزمین) وجامعه‌پذیری در خانواده رابطه‌ی معنا داری وجود دارد. و تنها ۰/۵ درصد در حدّ کم و خیلی کم را برگزیده‌اند.

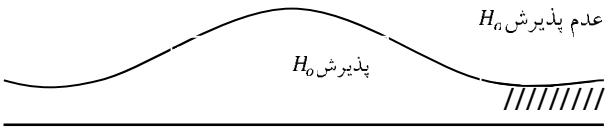
جدول شماره‌ی ٤-۱۳ - جدول توزیع فراوانی پاسخ دهندگان به سؤالات فرضیه‌ی هفتم

سؤالات	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱	۳۱۲	۸۳/٦	٤٥	۱۲/۱	۱۲	۳/۲	۳	۰/۸	۱	۰/۳
۲	۳۳۸	۹۰/٦	۳٥	۹/٤	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کل	٦٥۰	۸۷/۱	۸۰	۱۰/۷	۱۲	۱/٦	۳	۰/٤	۱	۰/۱

حال به بررسی تک تک عامل‌های این سؤال می‌پردازیم. در این بخش ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای هر سؤال و سپس کل سؤال را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

برای آزمون چون سؤالات پنج گزینه‌ای بوده اگرمیانگین پاسخ‌ها بزرگ‌تر یا مساوی ۳ باشد، نشان‌دهنده‌ی آن است که این عامل مؤثر است، در غیر این‌صورت مؤثر نیست.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

آماره‌ی آزمون: $t = \frac{\bar{x}-\mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$

اگر t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول باشد فرض صفر رد می‌شود یا به‌عبارتی اگر P_v محاسبه شده کمتر از ۰/۰۵ باشد H_o رد می‌شود در غیر این‌صورت H_o پذیرفته می‌شود.

عامل‌ها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
۱	۳۷۳	٤/۸۸۰۵	۰/٥٦۳۱٤	٦۱/۰٥۱	۱/٦٤٥	رد Ho
۲	۳۷۳	٤/۹۰٦۲	۰/۲۹۱۹۹	۱۲٦/۰۸۱	۱/٦٤٥	رد Ho

با توجه به این‌که در تمام عامل‌های فرضیه‌ی هفتم t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول است فرض صفر رد شده است.

حال این سؤال را به‌صورت کلی مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

فرضیه‌ی پژوهشی:

به‌نظر می‌رسد میان عشق و علاقه‌ی جوانان به نمادهای ملی و جامعه‌پذیری در خانواده رابطه‌ی معناداری وجود ندارد. : H_o

به‌نظر می‌رسد میان عشق و علاقه‌ی جوانان به نمادهای ملی و جامعه‌پذیری درخانواده رابطه‌ی معناداری وجود دارد. : H_o

فرضیه‌ی آماری :

$$\begin{cases} H_0: & \mu \le 3 \\ H_1: & \mu > 3 \end{cases}$$

فرضیه	تعداد	میانگین	نحراف معیار	Tمحاسبه شده	Tجدول	نتیجه‌ی آزمون
هفتم	۳۷۳	٤/۸٤۳۲	۰/۳٥٥۷۳	۱۰۰/۰٦۸	۱/٦٤٥	رد Ho

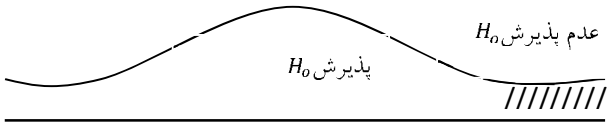
[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

با توجه به اطلاعات جدول بالا، چون T محاسبه شده بیش‌تر از T جدول است نتیجه می‌گیریم که فرض صفر رد می‌شود. به‌عبارتی:

به‌نظر می‌رسد میان عشق و علاقه‌ی جوانان به نمادهای ملی وجامعه پذیری درخانواده رابطه‌ی معناداری وجود دارد.

در این قسمت کل هفت فرضیه در یک جدول ارائه شده است. در این بخش ابتدا با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای هر فرضیه و سپس مقایسه میان گروه‌های مختلف را به کمک آزمون t دو نمونه‌ای و ANOVA انجام می‌دهیم.

برای آزمون t تک نمونه‌ای چون سؤالات پنج گزینه‌ای بوده اگر میانگین پاسخ‌ها بزرگ‌تر یا مساوی ۳ باشد، نشان‌دهنده‌ی آن است که این عامل مؤثر است، در غیر این‌صورت مؤثر نیست.

آماره‌ی آزمون: $t = \frac{\bar{x}-\mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$

اگر t محاسبه شده بیش‌تر از t جدول باشد فرض صفر رد می‌شود یا به‌عبارتی اگر P_v محاسبه شده کمتر از ۰/۰۵ باشد H_o رد می‌شود در غیر این‌صورت H_o پذیرفته می‌شود.

جدول شماره‌ی ٤-۳-۱- آزمون t تک نمونه‌ای برای هفت فرضیه

فرضیه	تعداد	میانگین	نحراف معیار	T محاسبه شده	P_value	نتیجه‌ی آزمون
اول	۳۷۱	٤/٦۷۳۰	۰/٤٤۸۸٥	۷۱/۷۹۲	/.۰۰۰	رد H0
دوم	۳۷۰	٤/۷۹٤٦	۱/۳۸۳٥۹	۲٤/۹٤۹	/.۰۰۰	رد H0
سوم	۳٦۷	٤/۰۲۸٦	۱/۰٤۱٤۲	۱۸/۹۲۲	/.۰۰۰	رد H0
چهارم	۳۷۳	٤/٦۳٥۹	۰/۳٦۱٦۷	۸۷/۳٥۹	/.۰۰۰	رد H0
پنجم	۳۷۳	٤/٦۸٤۳	۰/٤٤۱۸۹	۷۳/٦۱٤	/.۰۰۰	رد H0
ششم	۳۷۳	٤/۸٦٦۰	۱/۱۰۹۳٤	۳۲/٤۸٥	/.۰۰۰	رد H0
هفتم	۳۷۳	٤/۸٤۳۲	۱/۳٥٥۷۳	۱۰۰/۰٦۸	/.۰۰۰	رد H0

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

با توجه به P-lalue محاسبه شده برای تمام هفت فرضیه که از ۰/۰۵ بیش‌تر است نتیجه می‌گیریم که فرض صفر رد شده و فرض محقق پذیرفته شده است.

جدول شماره‌ی٤-۳-۲- فرض صفر: اختلاف معنی‌داری میان میانگین پاسخ‌ها در دو گروه زن و مرد وجود ندارد.

فرضیه	جنس	تعداد	میانگین	انحراف معیار	T محاسبه شده	P_value	نتیجه‌ی آزمون
اول	مرد	۱۷٦	٤/۷۳۸٦	۰/٤۱۳۸۸	۲/۷۰۰	۰/۰۰۷	رد H0
	زن	۱۹۵	٤/٦۱۳۷	۰/٤۷۱٤۵			
دوم	مرد	۱۷٦	٤/٦۹۳۲	۰/٤۵٦۲۷	-۱/۳٤٤	۰/۱۸۰	پذیرش H0
	زن	۱۹٤	٤/۸۸٦٦	۱/۸۵۸۳۳			
سوم	مرد	۱۷۳	٤/۱۱۸۵	۱/۰٦۷۰۰	۱/۵٦۵	۰/۱۱۹	پذیرش H0
	زن	۱۹٤	۳/۹٤۸۵	۱/۰۱٤۱۰			
چهارم	مرد	۱۷۷	٤/٦۳٦۷	۰/۳۸٤۸۸	۰/۰٤۰	۰/۹٦۸	پذیرش H0
	زن	۱۹٦	٤/٦۳۵۲	۰/۳٤۰۳٤			
پنجم	مرد	۱۷۷	٤/۷۱۷٤	۰/۳۷۹۷۱	۱/۳۸۰	۰/۱٦۸	پذیرش H0
	زن	۱۹٦	٤/٦۵٤۳	۰/٤۹۰۳۹			
ششم	مرد	۱۷۷	٤/۸۵۰۳	۰/۳۲٦٦۸	-۰/۲۵۹	۰/۷۹٦	پذیرش H0
	زن	۱۹٦	٤/۸۸۰۱	۱/۵۰۰۳۱			
هفتم	مرد	۱۷۷	٤/۸٦٤٤	۰/۳۱۷۵۳	۱/۰۹٦	۰/۲۷٤	پذیرش H0
	زن	۱۹٦	٤/۸۲٤۰	۰/۳۸٦۸۲			

اطلاعات جدول بالا نشان می‌دهد که درباره‌ی فرضیه‌ی اول اختلاف معنی‌داری میان پاسخ‌های مردان و زنان وجود دارد و در مورد سایر فرضیه‌ها اختلاف معنی‌داری میان مردان و زنان وجود ندارد.

جدول شماره‌ی ٤-۳-۳.فرض صفر: اختلاف معنی‌داری میان میانگین پاسخ‌ها در گروه‌های مختلف سطح سواد وجود ندارد.

گزینه‌ها	سطح سواد	تعداد	میانگین	انحراف معیار	F محاسبه شده	Pv	نتیجه‌ی آزمون
اول	سال یکم	۱۱۲	٤/٦۹٦٤	۰/٤۵۵۳۲	۰/۲۳۵	۰/۸۷۲	تأیید H0
	سال دوم	۱۲۹	٤/٦۷٤٤	۰/٤۷٤۰۹			
	سال سوم	۷۹	٤/٦٤۱٤	۰/٤۳۹٤۰			
	سال چهارم	۵۱	٤/٦٦٦۷	۰/۳۸۸۷۳			
دوم	سال یکم	۳۷۰	٤/٦۷۳۰	۰/٤٤۸۸۵	۲/۲۰۵	۰/۰۸۷	تأیید H0
	سال دوم	۱۱۰	٤/۷۲۹۷	۰/٤٤٦۱۰			
	سال سوم	۱۲۹	٤/۷۱۳۲	۰/٤۲۲۸٦			
	سال چهارم	۸۰	٤/۷۲۵۰	۰/٤۷٦٦۷			

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

ادامه‌ی جدول شماره‌ی ٤-۳-۳،فرض صفر: اختلاف معنی‌داری میان میانگین پاسخ‌ها در گروه‌های مختلف سطح سواد وجود ندارد.

گزینه‌ها	سطح سواد	تعداد	میانگین	انحراف معیار	F محاسبه شده	Pv	نتیجه‌ی آزمون
سوم	سال یکم	۵۰	۵/۲٦۰۰	۳/۵۸۸۸۷	۰/٦۸۹	۰/۵۵۹	تأیید H0
	سال دوم	۳۷۰	٤/۷۹٤٦	۱/۳۸۳۵۹			
	سال سوم	۱۱۲	٤/۹۳۳۰	۱/۰۷٦۹۸			
	سال چهارم	۱۲۵	٤/۰۲٤۰	۱/۰۳۷۳۲			
چهارم	سال یکم	۸۰	٤/۰۸۱۳	۰/۹٦٦۰۲	۱/۰۰٤	۰/۳۹۱	تأیید H0
	سال دوم	۵۰	٤/۱۷۰۰	۱/۰۹۵٤۹			
	سال سوم	۳٦۷	٤/۰۲۸٦	۱/۰٤۱٤۲			
	سال چهارم	۱۱۲	٤/٦۷٤'	۰/۳۲٤۳۱			
پنجم	سال یکم	۱۳۰	٤/٦۲۰۸	۰/۳٤۰٤۷	۰/٦۸۲	۰/۵٦۳	تأیید H0
	سال دوم	۸۰	٤/٦٤٦۳	۰/۳۲۸۳۸			
	سال سوم	۵۱	٤/۵۷٤۵	۰/۵۱۲۱۹			
	سال چهارم	373	٤/٦۳۵۹	۰/۳٦۱٦۷			
ششم	سال یکم	۱۱۲	٤/۷۰۵٤	۰/٤۱۲٦٦	۱/۰۷۳	۰/۳٦۱	تأیید H0
	سال دوم	۱۳۰	٤/٦۷۳'	۰/٤۹٦۹۳			
	سال سوم	۸۰	٤/٦۳۷۵	۰/٤۳۹۱۸			
	سال چهارم	۵۱	٤/۷٤۰۲	۰/۳۵۳٤۱			
هفتم	سال یکم	۳۷۳	٤/٦۸٤۳	۰/٤٤۱۸۹	۰/۳٤۷	۰/۷۹۱	تأیید H0
	سال دوم	۱۱۲	۵/۰۱۷۹	۱/۸۹۹٤۲			
	سال سوم	۱۳۰	٤/۸۱۱۵	۰/٤۰۹۵'			
	سال چهارم	۸۰	٤/۷۵٦۳	۰/۵٦۲۵'			

اطلاعات جدول فوق نشان می‌دهد که در تمام فرضیه‌های مورد بررسی اختلاف معنی‌داری میان میانگین پاسخ‌ها در گروه‌های مختلف سطح سواد وجود ندارد

ملاحظه: در این تحقیق از رتبه‌بندی کردن عامل‌های هر سؤال با استفاده از آزمون فریدمن استفاده شده است؛ لیکن به‌منظور رعایت اصول تعداد کلمه در مقاله از درج آن دوری شد.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

نتیجه‌گیری

در روند اجتماعی شدن، نهاد های گوناگونی دخیل هستند؛ اما با وجود رقبای عمده به‌ویژه مدرسه و رسانه‌های جمعی و مخصوصاً تلویزیون، خانواده هنوز در اجتماعی کردن و شکل‌دهی اصول، افکار، ایده‌ها، نگرش‌های افراد حتی در بزرگ‌سالی نقش اساسی و کلیدی دارد. یعنی وقتی کودک وارد مدرسه می‌شود طیف اندیشه‌ها واحساسات وی در چارچوب خانواده و بر اساس رفتار والدین و برادر و خواهر و تمام آن‌چه در خانه و باغ و در رابطه با همسایه‌هاست متبلور می‌گردد (ملینسکی، ۱۳۷٦: ۲٤٤)

فرضیات بر پایه‌ی پژوهش‌های متقن، دیدگاه‌ها و نظریات ارزشمندی که ازسوی صاحب‌نظران درخصوص تأثیر خانواده بر روند اجتماعی شدن افراد مطرح شده بود، بنا گردید. نتایج تحقیقات میدانی زیر در چارچوب فرضیات بدست آمد:

۱-کل افراد مورد پژوهش ۳۷۳ نفر بودند که از میان آن‌ها ٤۷/٤٥ درصد را آقایان و ۵۲/۵۵ درصد را خانم‌ها به‌خود اختصاص داده‌اند.

۲- بیش‌ترین گروه سنی در این تحقیق ۱۹ ساله‌ها و کمترین آن‌ها ۲۳ ساله‌ها بوده‌اند که به ترتیب معادل ۲۸/۲ و ۷/۳ درصد است.

۳- هم‌چنین ۹٤/٤ درصد پاسخ‌دهندگان را مجرد و مابقی که ۵/٦ درصد هستند را متأهل‌ها به خود اختصاص داده‌اند.

٤- بیش‌ترین گروه شرکت‌کنندگان از سال دوم و کمترین آن‌ها از سال چهارم به ترتیب با ۳٤/۹ و ۱۳/۷ درصد می‌باشند.

۵-در این پژوهش بیش‌ترین سطح سواد پدر را مکتب عالی با ٤٦/۸ درصد و کمترین آن را نامزد یا دکتر علم با ۳/۲ درصد و هم‌چنین بیش‌ترین سطح سواد مادر را مکتب میانی با ۳۹/٦ درصد و کمترین آن را نامزد یا دکتر علم با ۰/۸ درصد به خود اختصاص داده‌اند.

٦-توزیع فراوانی مذهب نشان می‌دهد که بیش‌ترین آن‌ها اهل سنت ۸۹/۸ درصد و بقیه‌ی مذاهب به ترتیب شیعه، مسیحی و یهودی هستند.

۷-هم‌چنین یافته‌ها نشان می‌دهد که ۸۷/۷ درصد افراد تحت سرپرستی پدر و مادر خود هستند.

۸- اطلاعات نشان می‌دهد که ۹۰/٦ درصد پاسخ‌دهندگان در حدّ زیاد و خیلی زیاد اعتقاد دارند که انتقال میراث فرهنگی به جوانان از طرف خانواده صورت می‌گیرد و تنها ۱/۳ درصد در حدّ کم و خیلی کم این اعتقاد را دارند. این فرضیه که: انتقال میراث فرهنگی به جوانان از طرف خانواده

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

صورت می‌گیرد با Pv <0/001 پذیرفته می‌شود و هم‌چنین پاسخ‌دهندگان بر این باورند که از میان عامل‌های فرضیه‌ی اول عامل دوم (زبان تاجیک از این جهت برای من ارزش دارد که میراث نیاکان من است.) بیش‌ترین اهمیت را دارد.

۹- اطلاعات نشان می‌دهد که ۹٦/۰۵ درصد پاسخ‌دهندگان در حدّ زیاد و خیلی زیاد اعتقاد دارند که عشق و علاقه‌ی جوانان به نمادهای ملی و جامعه‌پذیری در خانواده رابطه دارد و تنها ۰/٤درصد در حدّ کم و خیلی کم این اعتقاد را دارند. این فرضیه که: به‌نظر می‌رسد اعتقاد به تداوم تاریخی در جوانان با اجتماعی شدن آنان در خانواده رابطه‌ی معناداری وجود دارد با Pv <0/001 پذیرفته می‌شود.

۱۰- اطلاعات نشان می‌دهد که ۷۱/۱ درصد پاسخ‌دهندگان در حدّ زیاد و خیلی زیاد اعتقاد دارند که میان خانواده و شکل‌گیری غرور ملی جوانان رابطه وجود دارد و تنها ۱۵ درصد در حدّ کم و خیلی کم این اعتقاد را دارند. این فرضیه که: میان نوع نگرش فرزندان به سایر قومیت‌ها و مذاهب با جامعه‌پذیری آنان در خانواده رابطه وجود دارد با Pv <0/001 پذیرفته می‌شود.

۱۱- اطلاعات نشان می‌دهد که ۹۲/٤ درصد پاسخ‌دهندگان در حدّ زیاد و خیلی زیاد اعتقاد دارند که میان اعتقاد به دفاع از سرزمین و حفظ استقلال کشوردر جوانان با جامعه‌پذیری رابطه وجود دارد و تنها ۲ درصد در حدّ کم و خیلی کم این اعتقاد را دارند. این فرضیه که: به‌نظر می‌رسد رابطه‌ی معناداری میان جامعه‌پذیری در خانواده و پذیرش آداب و رسوم، ارزش‌های اجتماعی و حفظ سنت‌های اجتماعی توسط جوانان برقرار می‌باشد با Pv <0/001 پذیرفته می‌شود و هم‌چنین پاسخ دهندگان بر این باورند که از میان عامل‌های فرضیه‌ی چهارم عامل اول (پدر و مادر به من یاد دادند تا به بز رگ‌ترها احترام کنم و این برایم افتخار است).

۱۲- اطلاعات نشان می‌دهد که ۹۳/۹ درصد پاسخ‌دهندگان در حدّ زیاد و خیلی زیاد اعتقاد دارند که میان جامعه‌پذیری در خانواده و پذیرش آداب ورسوم رابطه وجود دارد و تنها ۱/۲ درصد در حدّ کم و خیلی کم این اعتقاد را دارند. این فرضیه که: به‌نظر می‌رسد میان اعتقاد به دفاع از سرزمین و حفظ استقلال کشور در میان جوانان با جامعه‌پذیری آنان در خانواده رابطه وجود دارد با Pv <0/001 پذیرفته می‌شود.

۱۳- اطلاعات نشان می‌دهد که ۹۷/۸ درصد پاسخ دهندگان در حدّ زیاد و خیلی زیاد اعتقاد دارند که میان میان جامعه‌پذیری در خانواده و پذیرش آداب و رسوم رابطه وجود دارد و تنها ۰/۵ درصد در حدّ کم و خیلی کم این اعتقاد را دارند. این فرضیه که: به‌نظر می‌رسد میان عشق و علاقه‌ی

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

جوانان به نمادهای ملی و جامعه‌پذیری در خانواده رابطه‌ی معنا داری وجود دارد با Pv <0/001 پذیرفته می شود.

۱٤- هم‌چنین این فرضیه که: در شکل‌گیری هویت فردی و اجتماعی من، خانواده بیش‌تر از سایرین مؤثربوده است با Pv <0/001 پذیرفته می‌شود. به‌عبارتی ۹۳/۸ درصد پاسخ‌دهندگان در حدّ زیاد و خیلی زیاد بر این باورند و فقط ۱/۸ درصد این باور را ندارند.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

منابع و مآخذ

۱. برگر، لوکمان و پترل، توماس (۱۳۷۵) **ساخت اجتماعی واقعیت (رساله‌ای درجامعه‌شناسی شناخت)**، ترجمه‌ی فریبرز مجیدی، تهران: اندیشه های عصر نو.

۲. برگر، لوکمان و پترل،توماس (۱۳۷۵) **ساخت اجتماعی واقعیت**.

۳. بیک وند، داریوش (۱۳۸۰) «مسأله‌ی هویت جوانان»، **نامه انجمن جامعه‌شناسی ایران**، شماره‌ی٤،تهران، چاپاول، ص ۱۰۵.

٤. توسلی، غلام عباس (۱۳۷٤) **نظریه‌های جامعه‌شناسی**، **انتشارات سمت**، تهران.

۵. حاجیانی، ابراهیم (۱۳۸۸) **جامعه شناسی هویت ایرانی**،نهران: انتشارات کمیل.

٦. حیدری،محمد(۱۳۸۳) «هویت وامنیت ملی»، **مجموعه مقالات مبانی نظری هویت و بحران هویت**، تهران: نشر پژوهشکده‌ی علوم انسانی و اجتماعی جهاد دانشگاهی، ص ۳٤۳.

۷. شارون، جوئل(۱۳۷۹) **ده پرسش از دیدگاه جامعه شناسی**، ترجمه‌ی منوچهر صبوری، تهران: نشر نی.

۸. علاقه بند،علی(۱۳۸۹) **جامعه شناسی آموزش و پرورش**، تهران: انتشارات روان.

۹. فیرهی، داود (۱۳۸۳) «نسبت هویت و خرده هویت‌ها»، **مجموعه مقالات مبانی نظری هویت و بهران هویت**، تهران: نشر پژوهشکده‌ی علوم انسانی و اجتماعی جهاد دانشگاهی، ص٤و۵ .

۱۰. قنبری ، علی (۱۳۸۹) **هویت و جهانی شدن**، تهران: انتشارات .

۱۱. کالهون، کریج(۱۳۸۹) **نظریه‌ی اجتماعی و سیاست هویت**، ترجمه‌ی محمد قلی‌پور و علی محمدزاده، تهران: انتشارات جامعه شناسان.

۱۲. گل محمدی، احمد (۱۳۸۰) «جهانی شدن و بحران هویت»، **فصلنامه‌ی مطالعات ملی**، سال سوم، شماره‌ی ۱۰، ص۱٤.

۱۳. گودرزی، حسین (۱۳۸۳) **جامعه شناسی هویت در ایران**، تهران: انتشارات تمدن اسلامی (وابسته مؤسسه مطالعات ملی).

۱٤. گیلگ، عبدالامیر (۱۳۷٦) **بررسی عوامل مؤثر بر ایجاد بروز اختلالات رفتاری و بزهکاری دانش آموزان در استان‌های شیراز، اهواز، ساری، رشت، زنجان، کرمان، سمنان، تهران، همدان، تبریز، اصفهان و یزد (گزارش پژوهشی چاپ نشده)** پژوهشکده‌ی تعلیم و تربیت،تهران: وزارت آموزش وپرورش.

۱۵. ملینسکی، سوخو (۱۳۷٦) **تعلیم و تربیت علمی برای همگان**، مترجم رضی هیرمندی (خدادادی)، چاپ دوم، تهران: نشر آروین.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

۱۶. موسوی شوشتری، مژگان، حقیقی، جمال و شکرشکن،حسین (۱۳۷۵) **بررسی رابطه جوی- عاطفی خانواده با سازگاری فرد- اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر سال سوم راهنمایی،** پایان‌نامه (چاپ نشده)، اهواز: دانشگاه شهید چمران.

۱۷. منادی،مرتضی (۱۳۸۶) **درآمدی جامعه شناختی بر جامعه‌پذیری،** تهران: انتشارات جیحون.

۱۸. نوایی نژاد،شکوه (۱۳۸۷) **رفتارهای بهنجار و نابهنجار کودکان و نوجوانان و راه‌های پیشگیری و درمان نابهنجاری‌ها،** تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان.

19. Ali shadman(2012) « study of family socialization identity Based» , **AbilityAmerican journal** , ISS 1450-223X ISSue53 Toutse jouearant
20. six.paris.robert lafon (1972)**Dodson**, fitzhugh
21. Jacobson,J.and J. Jenkihs,R.(1996) **social Identity**, London: Routledge.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]

This document was created with Win2PDF available at http://www.win2pdf.com.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.

[Downloaded from scdsjournal.ir on 2026-11-19]